

THE COSMOLOGY OF MIDWIVES IN CALIFORNIA: A CASE STUDY ON HOME BIRTH

PŘEDKLÁDANÉ V ROCE 2024 NA ÚSTAVU FILOSOFIE A RELIGIONISTIKY FF UK

Autorka: Olivia Rain Dluhá

Předkládaná bakalářská práce se zabývá kosmologií porodních asistentek v Kalifornii, USA. Ukazuje, jak se porodní asistentky historicky i symbolicky vypořádávají s biomedicínským přístupem k porodu a jak k rodičkám i porodu samy přistupují.

Před samotným hodnocením jednotlivých aspektů práce bych ráda vyzdvihla především nadstandardní péči, kterou autorka své práci věnovala. Pečlivost a zodpovědnost je patrná nejen ze vzorně upraveného textu a poznámek pod čarou, ale také z úctyhodného množství primární a sekundární literatury.

Já bych ovšem chtěla ocenit to, co na práci vidět na první pohled není – tedy všechn ten čas a úsilí, které autorka vložila do rozhovorů se svými respondentkami i do pravidelných konzultací jednotlivých fází psaní práce a zpracování mých návrhů na změny. Myslím, že všechn ten elán a motivace z práce přímo sálají. Autorka velmi samostatně vypracovala bakalářskou práci, která by s trochou práce navíc mohla být klidně prací diplomovou. Bylo mi ctí a potěšením asistovat při jejím zrodu.

1) Struktura argumentace: 8/8

Práce je členěna přehledně a srozumitelně. Po úvodu, ve kterém autorka nastíní obecný stav poznání, své motivace a výzkumnou otázku, přichází kapitola o metodologii, ve které autorka detailně popisuje, s jakými prameny pracovala, a představuje i své respondentky. Dále text seznamuje čtenáře s obecnější historií hnutí pro domácí porody a pak stočí výklad již ke konkrétnímu kosmologickému rámci porodních asistentek (PA), který plasticky představí jako prolnutí duchovních, lokálních i politických směrů.

V poslední části práce se autorka věnuje představení a interpretaci konkrétních duchovních pilířů kosmologie PA a ukazuje, jakou roli hrají v domácích porodech koncepty jako změněné stavy vědomí, liminalita nebo intuice. Poslední kapitola se pak zabývá rituálem *Mother's Blessing*, které je v této komunitě rozšířené.

Věta za větou, odstavec za odstavcem, kapitola za kapitolou, text se plynule a bezešvě line od začátku ke konci bez slepých odboček; promyšleně, systematicky a tak, aby zprostředkoval vytyčený cíl.

2) Formální úroveň: 8/8

Po stylistické stránce nezbývá než konstatovat, že práce se čte skvěle. Autorka má nesporný literární talent, umí se vyjadřovat precizně, informovaně, aniž by text ztrácel lehkost nebo spád. Jednotlivé věty ladně plynou a vtahují do četby, takže četba sama (až na některé příliš dlouhé citace) je příjemný zážitek.

Text i poznámkový aparát včetně bibliografie jsou krásně gramaticky, stylisticky i graficky začištěny, chyb jsem našla minimum.

3) Práce s prameny: 3/8

Co se týče primárních pramenů, autorka pracuje s primární literaturou z per PA a s šesti rozhovory. Textové prameny shledávám dostačující, počet rozhovorů sice není nijak závratný, ale pro bakalářskou práci naprosto vystačí. Metodologie shromažďování primárních dat je precizně

popsána v stejnojmenné kapitole, stejně jako postup při nestandardním kroku de-anonymizace informátorek, na kterém autorka trvala.

Metodologie výběru sekundární literatury a práce s ní v textu sice nijak popsána není, nicméně autorka pracuje s úctyhodným množstvím vhodně zvolené sekundární literatury, kterou organicky a na tento typ práce nebývale zručně začleňuje do těla textu. V tomto smyslu jsem nenašla v textu pochybení, až na jednu výjimku: když autorka s odkazem na R. Huttona píše, že: „The idea of a female figure representing the natural world is not new but deeply rooted in history,“ není to jednoduše pravda. V citované kapitole o Mother Earth tvrdí Hutton opak, tedy že: „The pagan ancient world could conceive of such divinities, representing the whole of nature and the earth, but they tended to be marginal to actual cult practice,“ (s. 41) a naopak ukazuje, jak představa Matky Země, ke které se vztahují i PA z této práce, vznikla až v pozdní moderně.

Tato dezinterpretace Huttona pak předesílá mou hlavní výtku k celému textu; totiž k nevyváženosti emického a etického hlediska. Tato nevyváženost spočívá především v reprodukci pohledu porodních asistentek. Krásně popsáné, do kontextů zasazené, ale přesto „pouhé“ reprodukci oficiálního narativu. Do celého tématu autorka vchází již v úvodu se srdcem na dlani, kdy poctivě přiznává, že je jí kultura domácích porodů velmi blízká a přiznává svou aktivistickou motivaci, totiž, že smyslem její práce je „osvětlit alternativy k převládajícím institucionalizovaným porodním praktikám a podpořit širší povědomí o možnostech porodu.“ (s.1) Tyto sympatie k domácím porodům a subkultury okolo nich pak skrz celý text nadále prosvítají, přes autorčinu obrovskou sebereflexi, revize textu na základě mých poznámek a snahu dostat akademickým standardům.

Je pak velká škoda, že autorka představuje porodní asistentky a jejich pojetí porodu pouze v tomto emicko-aktivistickém světle, tedy ve světle oficiálního narativu, jako vzdání holdu jejich práci (s. 11). Narativ domácího porodu je pak reprodukován jako sjednocená kosmologie, která je neproblematická, respektující a přirozená, v kontrastu se „zlým“ narativem nemocničních porodů.

Myslím si, že navzdory sympatiím k předmětu svého výzkumu, bychom měli být schopni i kritičtějšího přístupu a citlivěji vnímat jev v celé jeho zajímavosti. Jsem si jistá, že o předmětech našeho zkoumání lze mluvit s respektem a sympatiemi, aniž bychom reprodukovali emické hledisko a přecházeli kritické hlasy vně i uvnitř komunity, trhliny mezi praxí a oficiálním narativem, nebo nejasné případy, o jejichž interpretaci se stále mezi aktéry vyjednává (např. „profesionalizace“ oboru, s. 26).

Jak by se autorka vypořádala s námitkou že narativ přirozeného porodu nemá jen emancipační, ale i nárokovou složku? Znáám ze své zkušenosti několik žen, které si strašně moc přály přirozený domácí porod, který jim z různých důvodů nevyšel, a pak trpěly výčitkami svědomí, že selhaly, protože promarnily duchovní příležitost a navíc ještě jistě traumatizovaly nemocničním prostředím své novorozené dítě? Porod měl být přeci „one of the most influential experiences a woman can feel in her life“ (s. 40), měly se propojit s Matkou Přírodou (s. 43), ale nepovedlo se jim to.

4) Vlastní přínos: 8/8

Jak již bylo řečeno, autorka sesbírala originální primární materiál, který vhodně doplnila množstvím sekundární literatury tak, aby vznikl plastický obraz představovaného tématu.

5) Obecný přesah práce: 8/8

Práce rozhodně obecný přesah má. Krom toho, že je zajímavá religionisticky, neboť ukazuje další fazetu alternativní spirituality a jejího prolínání do různých oblastí života, poukazuje i na nesmírně aktuální, důležité a stále hlasitěji diskutované téma domácích porodů. Tím, že zprostředkovává empatický pohled na domácí porody, je práce užitečná jak pro badatele z řad medicínské antropologie, tak pro všechny, kteří se porodnictvím profesionálně zabývají, tak ale i pro všechny ženy, pro které je problematika domácích porodů důležitá.

Celkové hodnocení: 35 bodů

Práci navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 35 body, tedy *vyborně*.